

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО
Кафедра «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

к.е.н., доцент Лариса БОЛТЯНСЬКА

«30» серпня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Економіка та організація інноваційної діяльності»

для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності
076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
за ОПП *Підприємництво, торгівля та біржова діяльність*
(на основі повної загальної середньої освіти
та ОКР «Молодший спеціаліст»)
факультет економіки та бізнесу

Робоча програма навчальної дисципліни «Економіка та організація інноваційної діяльності» для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за ОПП Підприємництво, торгівля та біржова діяльність (на основі повної загальної середньої освіти та ОКР «Молодший спеціаліст») – Мелітополь, ТДАТУ. - 21 с.

Розробник: к.е.н., доцент Тебенко В.М.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

Протокол від «30» серпня 2021 року № 1

Завідувач кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

к.е.н., доц. Лариса БОЛТЯНСЬКА

Схвалено методичною комісією факультету економіки та бізнесу зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за ОПП Підприємництво, торгівля та біржова діяльність (на основі повної загальної середньої освіти та ОКР «Молодший спеціаліст»)

Протокол від «02» вересня 2021 року № 1

Голова, доц. Анна КОСТЯКОВА

©ТДАТУ, Тебенко В.М., 2021 рік

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів 4	Галузь знань: 07 Управління та адміністрування	Обов'язкова	
Загальна кількість годин - 120	Спеціальність <u>076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»</u>	Курс	Семестр
Змістових модулів –2		4-й / 2С	7-й / 3-й
Тижневе навантаження: аудиторних – 2 самостійна робота студента – 5,06	Ступінь вищої освіти: <u>«Бакалавр»</u>	Вид занять	Кількість годин
		Лекції	22 год.
		Лабораторні заняття	-
		Практичні заняття	22 год.
		Семінарські заняття	-
		Самостійна робота	76 год.
		Форма контролю: екзамен	

2.МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу – формування у студентів комплексу теоретичних знань і прикладних навичок з раціональної організації та економічного обґрунтування напрямків інноваційної діяльності підприємства з урахуванням сучасних тенденцій інноваційного розвитку економіки.

Завдання курсу - набуття студентами знань щодо сутності інновацій та інноваційної діяльності, сучасних концепцій і тенденцій інноваційного розвитку; визначення методичних підходів щодо формування інноваційної політики підприємства та управління інноваційною діяльністю, вироблення і закріплення навичок інноваційної діяльності та оцінювання ефективності інноваційних проектів, висвітлення систем регулювання і стимулювання інноваційних процесів, обґрунтування організаційно-економічного механізму та оцінка соціально-економічної ефективності результатів наукових досліджень.

Предмет курсу – процес, в ході якого наукова ідея доводиться до стадії практичного використання і починає давати економічний ефект, тобто набуває економічного змісту, а його результат (нововведення) доведене до стадії комерційного використання і одержання ознак ринку.

Освітня компонента забезпечує набуття здобувачами ВО:

- *Загальних компетентностей:*

ЗК2 Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.

ЗК5 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

- *Спеціальних (фахових) компетентностей:*

ФК4 Здатність застосовувати інноваційні підходи в діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

- *Програмних результатів навчання:*

РН14 Вміти застосовувати інноваційні підходи в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

Soft skills: здатність аналітично мислити, уміння комплексно оцінити ситуацію та прийняти обґрунтоване рішення щодо напрямків інноваційної діяльності, відповідальність за точність проведених розрахунків оціночних показників

3.ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 *Теоретичні та організаційні засади інноваційного розвитку*

Тема 1. Сутнісна характеристика інновацій та інноваційних процесів

Література: [1, 2, 3, 4, 5, 6, 22, 23]

Сутність інновацій. Інновація як процес перетворення потенціалу науково-технічного прогресу в нові продукти і технології. Ознаки інновацій: масштаб (глобальні і локальні), параметри життєвого циклу (виділення й аналіз усіх стадій і підстадій), закономірності процесу впровадження та ін. Головна функція інноваційної діяльності - зміни. П'ять типових змін за Й. Шумпетером. Види інновацій: 1) за ступенем новизни; 2) за характером застосування; 3) за стимулом появи; 4) за роллю у відтворювальному процесі; 5) за масштабом. Типи інновацій: а) за глибиною внесених змін; б) за мірою поширення; в) за місцем у виробничому циклі; г) за рівнем охоплення очікуваної частки ринку; д) за інноваційним потенціалом і рівнем новизни.

Поняття інноваційного процесу та його відмінні риси. Основні етапи (модель) інноваційного процесу: фундаментальні дослідження; прикладні дослідження; конструкторські розробки; маркетинг; виробництво; збут (комерціалізація технологій). Форми інноваційного процесу: простий внутрішньоорганізаційний (натуральний), простий міжорганізаційний (товарний) і розширений. Дифузія і поширення інновацій.

Тема 2. Сучасні організаційні форми інноваційної діяльності

Література: [1, 2, 3, 4, 6, 10, 24]

Організаційні структури для реалізації інновацій: малий інноваційний бізнес (МІБ), технологічний (науковий) парк (технопарк), інноваційний (технологічний) бізнес-інкубатор, фінансово-промислові групи (ФПГ); поняття даних інноваційних структур, особливості їх створення і функціонування.

Світовий і вітчизняний досвід створення і функціонування інноваційних структур. Формування інноваційних структур та забезпечення їх ефективної діяльності (місце розташування, наукове забезпечення, інвестиції і технологічна база, організаційна структура, органи управління, персонал, акредитація, характер інноваційної діяльності). Критерії оцінювання функціонування технопарків та інноваційних бізнес-інкубаторів. Характерні риси ФПГ (проекування технологічного ланцюжка, концепція горизонтальної інтеграції, матрична структура ФПГ, оцінювання корпоративної ефективності роботи ФПГ).

Тема 3. Особливості створення інновацій та формування попиту на них

Література: [1, 2, 3, 4, 6, 21]

Специфіка аналізу попиту на інновації та мотивації суб'єктів інноваційного процесу (методи виявлення і аналізу попиту на інновації; аналіз спонукальних мотивів; суб'єкти інноваційного процесу — інвестори, розробники

інновацій, виробники, постачальники, працівники збуту, споживачі, суспільство). Оцінювання відповідності цілей спонукальним мотивам суб'єктів інноваційного процесу. Основні підходи створення та стимулювання попиту на інновації (модель аналізу та фактори впливу на поведінку споживачів на ринку інновацій: вивчення відчуття, аналіз сприйняття, вивчення поведінки, аналіз стимулів, аналіз попиту, вивчення мотивів, аналіз цільових орієнтацій). Типи спонукальних мотивів формування і стимулювання попиту на інновації: раціональні (якість, економічність, експлуатаційні параметри), емоційні (унікальні властивості, стиль життя, відчуття страху, відчуття провини тощо), моральні (збереження природного середовища, відчуття патріотизму тощо). Складові стимулювання (формування) попиту на інновації: реклама, пропаганда (паблісіті, паблік-рілейшнз), стимулювання збуту, особистий продаж.

Тема 4. Інноваційна політика підприємства

Література: [1, 2, 3, 4, 8]

Мета і роль інноваційної політики в діяльності підприємства. Система взаємовідносин „ринку - підприємство — інновації”. Класифікація товарів за ступенем новизни. Характеристика пропозиції інноваційного товару (стратегічна, тактична, антикризова, венчурна). Сутність основних підходів і методів формування інноваційної політики підприємства за різних систем господарювання. Механізм формування інноваційної політики аграрного підприємства. Складові елементи інноваційної політики. Види і характеристика інноваційних стратегій (традиційна, опортуністська, імітаційна, оборонна, залежна, наступальна). Моделі вибору інноваційної стратегії, їх характеристика та методи обґрунтування.

Тема 5. Система управління інноваційними процесами

Література: [1, 2, 8, 9, 16]

Основні складові успіху інноваційної діяльності: ринковий потенціал, інноваційний потенціал, виробничо-збутовий потенціал. Функціональна схема інноваційного циклу. Система управління інноваційним процесом: аналіз відповідності внутрішніх можливостей розвитку зовнішнім; генерація ідей інновацій; відбір ідей інновацій; розробка задуму інновації та його перевірка; розробка маркетингової стратегії просування інновацій на ринок; оцінювання можливості й економічної доцільності досягнення підприємством цілей, намічених у маркетинговій програмі; розробка конструкторської і технологічної документації інновації, виготовлення дослідних зразків та їх випробування; випробування інновацій в ринкових умовах; розгортання комерційного виробництва інновацій в обсягах, намічених у маркетинговій програмі.

Інноваційна стратегія підприємства та особливості її формування (специфіка методів ринкових досліджень, що передують розробці нововведень; збільшення глибини прогнозування майбутнього розвитку подій як результату інноваційної діяльності; аналіз і обґрунтоване прийняття управлінських рішень,

своєчасне реагування на можливості і загрози на ринку інновацій; багатоваріантний характер прогнозів; аналіз інноваційного потенціалу; аналіз факторів ризику й оцінювання ступеня їх впливу; ув'язування цілей, етапів і строків реалізації стратегій із прогнозованими параметрами стадій життєвого циклу нововведення; висока мобільність і адаптивність інноваційної стратегії; багатокритеріальне оцінювання стратегії).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Ефективність інноваційної діяльності

Тема 6. Оновлення техніко-технологічної бази підприємства

Література: [1, 2, 4, 9, 10]

Техніко-технологічна база підприємства: сутність (поняття та основа — машини, устаткування, прилади), оцінювання (комплекс показників оцінювання: вартість основних фондів, їх стан і рух - введення, оновлення, вибуття, ліквідація та відповідні розрахункові коефіцієнти). Напрями розвитку техніко-технологічної бази аграрного підприємства: якісні зміни засобів праці і технологій, покращання структури, системи організації й інтенсифікації виробництва на основі прискореного розвитку науки і техніки, всебічного використання досягнень науково-технічного прогресу. Основні складові ефективного управління техніко-технологічним і інноваційним розвитком аграрного підприємства: орієнтація на найбільш повне і своєчасне задоволення вимог споживачів; техніко-технологічний рівень, спрямований на конкурентоздатність підприємства за показниками якості продукції, витрат і ефективності виробництва; досягнення балансу між стабільністю і намаганнями впровадження нової технології і засобів виробництва; ефективність і гнучкість управління щодо радикальності і еволюційності інновацій; рефлексійність управління стосовно напрямів і темпів технічного розвитку конкурентів та збереження таємниці намірів щодо власного розвитку. Оновлення техніко-технологічної бази аграрного підприємства в системі стратегічного, поточного і оперативного управління.

Тема 7. Інноваційний проект: обґрунтування та реалізація

Література: [1, 2, 3, 6, 8, 9, 14]

Інноваційний проект – комплекс взаємопов'язаних заходів, розроблених з метою створення, виробництва та просування на ринок нових високотехнологічних продуктів за умов встановлених ресурсних обмежень. Види інноваційних проектів: проект дослідження та розвитку, проект організаційний, проект промисловий. Для обґрунтування управлінського рішення щодо реалізації інноваційного проекту необхідно провести його експертизу, тобто оцінити рівень його економічної доцільності. Порядок проведення експертизи постійно вдосконалюється, доповнюється деякими обов'язковими мовами, більш жорстким стає контроль за використанням коштів та інше. Для вибору оптимального варіанту інноваційного проекту необхідно співставити, проаналізувати їх показники, характеристики. Тому вся інформаційна база, методи визначення вартісних та натуральних показників повинні бути співставними.

Тема 8. Комплексне оцінювання ефективності інноваційної діяльності

Література: [1, 2, 3, 4, 8, 9, 25]

Методологічні аспекти оцінювання ефективності інновацій. Значення і зміст моделі оцінювання ефективності інновацій. Сутність концепції управління інноваційними проектами. Складові інноваційного проекту як системи в динамічному оточенні. Поняття „внутрішні" і „зовнішні" зацікавлені сторони інноваційного проекту. Поняття „бізнес-процесу". Принцип оцінювання довготермінових інноваційних проектів. Ефект та ефективність інноваційних проектів. Характеристика видів ефективності та етапів загальної схеми оцінювання ефективності інноваційних проектів. Склад поточних і капітальних витрат на інновації. Сутність економічного ефекту інноваційної діяльності. Умови виникнення та сутність мультиплікативного економічного ефекту. Визначення науково-технічного ефекту інноваційної діяльності, критерії та оціночні показники. Податковий ефект інноваційної діяльності. Податкові пільги. Сутність ресурсного ефекту і показники оцінювання покращання використання ресурсів. Сутність і оціночні показники екологічного ефекту інноваційної діяльності. Характеристика оціночних показників інноваційного проекту. Сутність аналізу чутливості показників інноваційного проекту.

Тема 9. Комерціалізація результатів інноваційної діяльності

Література: [1, 2, 3, 4, 6, 9, 25]

Сутність комерціалізації результатів інноваційної діяльності. Основні суб'єкти ринкових відносин при комерціалізації результатів інноваційної діяльності. Склад і взаємовідносини учасників ринку при комерціалізації результатів інноваційної діяльності. Відмінність інноваційного продукту від інноваційної продукції. Інтелектуальна власність та її трансформація в інноваційний продукт. Трансфер технологій. Етапи трансформації інтелектуальної власності в інноваційний продукт. Оцінка вартості інтелектуальної власності. Підходи до оцінки вартості об'єктів інтелектуальної власності. Показники, що використовуються при оцінюванні комерційних та ринкових можливостей. Способи комерціалізації інтелектуальної власності. Визначення розрахункової ціни ліцензії.

Тема 10. Інноваційно-технологічна безпека

Література: [1, 2, 3, 4, 6, 9, 25]

Інтелектуальна власність та її захист. Об'єкти права інтелектуальної власності. Державна система охорони інтелектуальної власності. Авторське право. Патентування. Інжиніринг. Ноу-хау. Лізинг. Франчайзинг. Захист інтересів України в інноваційній сфері. Головні загрози інноваційній безпеці України. Головні напрями державної інноваційної політики України.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				
			ЛК	лаб	ПР	СРС	балів
Змістовий модуль 1. Теоретичні та організаційні засади інноваційного розвитку							
1-2	Лекція 1	Сутнісна характеристика інновацій та інноваційних процесів	4				
	Практична робота 1	Сутнісна характеристика інновацій та інноваційних процесів			4		3
	Самостійна робота	Опрацювання матеріалу лекцій та робота на НІП				6	2
3	Лекція 2	Сучасні організаційні форми реалізації інновацій	2				
	Практична робота 2	Сучасні організаційні форми реалізації інновацій			2		3
	Самостійна робота	Опрацювання матеріалу лекцій та робота на НІП				6	2
4	Лекція 3	Особливості процесу створення інновацій та формування попиту на них	2				
	Практична робота 3	Особливості процесу створення інновацій та формування попиту на них			2		3
	Самостійна робота	Опрацювання матеріалу лекцій та робота на НІП				6	2
5	Лекція 4	Інноваційна політика підприємства	2				
	Практична робота	Інноваційна політика підприємства			2		3
	Самостійна робота	Опрацювання матеріалу лекцій та робота на НІП				6	2
6	Лекція 5	Система управління інноваційними процесами	2				
	Практична робота 5	Система управління інноваційними процесами			2		3
	Самостійна робота	Опрацювання матеріалу лекцій та робота на НІП				6	2
7-8	Самостійна робота	Підготовка до написання ПМК I				10	
	ПМК I	Підсумковий контроль за змістовий модуль I					10
Всього за змістовий модуль 1 -60 год.			12		12	40	35
Змістовий модуль 2. Ефективність інноваційної діяльності							
9	Лекція 6	Оновлення ТТБ підприємства	2				
	Практична робота 6	Оновлення ТТБ підприємства			2		3

	Самостійна робота	Опрацювання матеріалу лекцій та робота на НІП				5	2
10	Лекція 7	Інноваційний проект: обґрунтування та реалізація	2				
	Практична робота 7	Інноваційний проект: обґрунтування та реалізація			2		3
	Самостійна робота	Опрацювання матеріалу лекцій та робота на НІП				6	2
11	Лекція 8	Комплексне оцінювання ефективності інноваційної діяльності підприємства	2				
	Практична робота 8	Комплексне оцінювання ефективності інноваційної діяльності підприємства			2		3
	Самостійна робота	Опрацювання матеріалу лекцій та робота на НІП				5	2
12	Лекція 9	Комерціалізація результатів інноваційної діяльності	2				
	Практична робота 9	Комерціалізація результатів інноваційної діяльності			2		3
	Самостійна робота	Опрацювання матеріалу лекцій та робота на НІП				5	2
13	Лекція 10	Інноваційно-технологічна безпека	2				
	Практична робота 10	Інноваційно-технологічна безпека			2		3
	Самостійна робота	Опрацювання матеріалу лекцій та робота на НІП				5	2
14-15	Самостійна робота	Підготовка до написання ПМК 2				10	
	ПМК 2	Підсумковий контроль за змістовий модуль 2					10
Всього за змістовий модуль 2 - 60 год.			10		10	36	35
Екзамен							30
Всього з навчальної дисципліни –120 год.							100

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ №1

- 1.Етап, метою якого є вивчення реакції споживачів на новий товар це етап:
- 2.Новації постають як:
- 3.Термін «інновація» запровадив економіст:
- 4.Впровадження і розповсюдження в інші сфери нововведень називається: Діяльність, спрямована на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок, випуск на ринок нових конкурентоспроможних товарів і послуг це:
- 6.В чому полягає суть безперервності процесу нововведень як його особливості:

7. Як називаються інновації, що становлять собою застосування нових матеріалів, нових напівфабрикатів, добавок, комплектуючих вузлів:
8. Фізичні чи юридичні особи, які здійснюють інноваційну діяльність і залучають майнові та інтелектуальні цінності в реалізацію інноваційних проектів – це:
9. Об'єктами інноваційної діяльності є:
10. Рекомендації щодо вдосконалення науково-технічної, організаційної, виробничої або комерційної діяльності підприємства, метою яких є початок інноваційного процесу або його продовження називається:
11. Інноваційний потенціал організації визначається як:
12. Введення нового методу виробництва це:
13. Створення нового ринку товарів або послуг це:
14. Спрощено модель інноваційного процесу можна подати як кілька послідовних етапів:
15. Результат науково-дослідницьких і дослідно-конструкторських робіт (НДДКР), що відображає принципово новий механізм, який може стати основою появи значної частини інновацій та інноваційних процесів і суттєво вплинути на розвиток НТП це:
16. Характеристики підприємства, його продукції чи послуг, які забезпечують йому певні переваги над конкурентами це:
17. До переваг високого рангу відносять:
- Відображає неможливість задоволення потреб споживачів за рахунок наявних на ринку товарів і послуг; якщо виробники продукції ретельно досліджують запити споживачів, така ситуація є імпульсом для розроблення нових товарів це:
19. Вивчення попиту здійснюється за такими аспектами:
20. Продукт науково-технічної та інноваційної діяльності, що пропонує новий засіб чи спосіб (технологію) виробництва товарів і послуг і відкриває для споживача нові сфери задоволення своїх потреб:
21. Етап інноваційної діяльності, на якому виникає задум нових товарів як наслідок процесу цілеспрямованого пошуку, або випадково це:
22. Етап, на якому здійснюють проектування товару, його параметрів, дизайну, упаковки, визначають назву або марку товару, вирішують питання щодо технічного рівня виробу, можливостей його якісного виготовлення це етап:
23. До недоліків пробного маркетингу відносять:
24. Може виникати на стадії просування нового продукту на ринок; відображає факт його недолюблювання потенційними споживачами, які намагаються уникнути його купівлі це:
- Виникає за умови, коли попит перевищує пропозицію це:
26. Орієнтуються на інновації, що здешевлюють виготовлення продукції, водночас забезпечуючи їй рівень якості, якого вимагає основна маса споживачів це:
- Вони є розробниками нової продукції, для чого створюють у себе потужні дослідницькі відділи та конструкторські бюро. Такі фірми найбільше ризикують, але в разі успіху отримують найбільшу віддачу це:
28. Фірми, які створюють інновації для потреб вузького сегмента ринку це:

29. Використовують інновації, створені іншими, збагачуючи їх індивідуальними характеристиками, пристосовуючись до невеличких за обсягами потреб конкретного клієнта це:
30. Фірми в прогресивних з технологічного погляду галузях економіки, що спеціалізуються у сферах наукових досліджень, розробок, створення і впровадження інновацій, пов'язаних з підвищенням ризиком це;
31. Організаційна структура, метою якої є формування сприятливих умов для стартового розвитку малих підприємств через надання їм певного комплексу послуг і ресурсів.
32. До їх складу входять науково-дослідницькі підрозділи цих компаній та створені ними підприємства, які залучають для роботи над замовленнями компаній персонал університетів
33. Товаром на ньому виступають різноманітні інновації, реалізація яких дає змогу суб'єктам підприємницької діяльності отримати певні конкурентні переваги – це:
34. Сукупність підприємств, організацій, установ, їх об'єднань, асоціацій будь-якої форми власності, що надають послуги із забезпечення інноваційної діяльності це:
35. Компактно розташований науково-технічний комплекс, до складу якого входять наукові установи, вищі навчальні заклади, комерційні фірми, консалтингові, інформаційні та інші сервісні служби і який функціонує на засадах комерціалізації науково-технічної діяльності це:
36. Спостерігається у випадках, коли споживачі, на яких орієнтовано виробництво певної продукції чи її реалізація, не зацікавлені в ній або не знають про неї це:
37. Продукт інтелектуальної діяльності людей, оформлений результатом фундаментальних, прикладних чи експериментальних досліджень у будь-якій сфері людської діяльності, спрямований на підвищення ефективності виконання робіт це:
38. Основним товаром на цьому ринку є вільні фінансові кошти різних організацій, фінансово-кредитних установ, фондів тощо, які можуть бути залучені суб'єктами підприємництва для реалізації інновацій – це:
39. Організаційна структура, метою якої є формування сприятливих умов для стартового розвитку малих підприємств через надання їм певного комплексу послуг і ресурсів.
40. Інноваційний лаг це:
41. Обсяг продукції чи послуги, які споживач хоче та спроможний придбати на конкретному ринку за певною ціною протягом певного часу це:
42. Життєвий цикл інновацій – це:
43. Інноваційний процес - це:
44. Здатність нововведення зберігати незмінними якісні та кількісні характеристики, попри перетворення та зміни у зовнішньому середовищі, що дає змогу використовувати продукт тривалий час і в різних сферах.
45. Фізичні чи юридичні особи, які здійснюють інноваційну діяльність і залучають майнові та інтелектуальні цінності в реалізацію інноваційних проектів – це:

- 46.Інноваційним визнається підприємство, в якому за звітний період інноваційні продукти та продукція в обсягу продукції складає:
47. Які сфери застосування інновацій Ви знаєте?
- 48.Особа, яка ініціює процес упровадження інновації і бере на себе відповідальність за його реалізацію
49. Спрощено модель інноваційного процесу можна подати як кілька послідовних етапів:
- 50.Запровадження випуску нового продукту це:
- 51.Процес перетворення наукового знання в інновацію, яка задовольняє нові суспільні потреби; послідовний ланцюг дій, що охоплює всі стадії створення новинки та її використання це:
- 52.Науковий результат, що вносить радикальні зміни в існуючі знання, розкриває досі не відомі закономірності, властивості та явища матеріального світу, істотно впливає на НТП і розвиток цивілізації, слугує джерелом винаходів це:
- 53.Освоєння нового джерела постачання сировини або напівфабрикатів це:
54. За рахунок низьких цін і середньої якості фірма завжди конкурентоспроможна це:
55. Впроваджуючи принципово нові продукти, фірми отримують надприбуток за рахунок їх великої наукомісткості і внаслідок піонерного виведення їх на ринок це:
56. Вони уникають конкуренції із великими корпораціями, вишукуючи недоступні для них сфери діяльності, надаючи товару унікальних властивостей, їх товари зазвичай мають ексклюзивний характер, є високоякісними і дорогими це:
57. Фірми, які підвищують споживчу цінність товару не за рахунок надвисокої якості, а завдяки індивідуалізації це:
58. Впровадження і розповсюдження в інші сфери нововведень називається:
59. Структури яки є засобами формування та здійснення регіональної інноваційної політики, спрямованої на забезпечення економічного розвитку регіону це:
60. Попит на товари, шкідливі для здоров'я це:
61. Попит, що відображає можливості потенційних споживачів продукції придбати новий товар за встановленими цінами протягом його життєвого циклу це:
62. Обсяг продукції чи послуги, які споживач хоче та спроможний придбати на конкретному ринку за певною ціною протягом певного часу це:
- 63.Сукупність підприємств, організацій, установ, їх об'єднань, асоціацій будь-якої форми власності, що надають послуги із забезпечення інноваційної діяльності це:
- 64.Компактно розташований науково-технічний комплекс, до складу якого входять наукові установи, вищі навчальні заклади, комерційні фірми, консалтингові, інформаційні та інші сервісні служби і який функціонує на засадах комерціалізації науково-технічної діяльності це:
- 65.Передбачає відповідність нововведень бажанням споживачів, перехід нововведення в стадію зрілості це:

66. Характеризується виникненням коливань попиту протягом тривалого часу це:

67. До недоліків пробного маркетингу відносять:

68. Результат науково-дослідницьких і дослідно-конструкторських робіт, що відображає принципово новий механізм, який може стати основою появи значної частини інновацій та інноваційних процесів і суттєво вплинути на розвиток НТП це:

69. Етап, метою якого є вивчення реакції споживачів на новий товар це етап:

70. Принципово новий продукт, конструктивне виконання та склад споживчих властивостей якого не були відомі раніше – це:

6. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ №2

1. Цілеспрямоване, обґрунтоване і заплановане новостворення, зміна, або вдосконалення продукції, технології, об'єкта, розв'язання організаційно-технічної проблеми це:

2. До показників, що враховують фактор часу відносяться:

3. Сума перевищення дисконтованих грошових потоків за весь життєвий цикл проекту над інвестиціями в інноваційний проект це:

4. Розрахункова ставка процента, при якій капіталізація отриманого регулярно доходу забезпечує окупність інвестицій та чиста приведена вартість дорівнює 0 - це:

5. Процентне відношення усіх дисконтованих доходів до суми дисконтованих витрат на проект – це:

6. Питання про ухвалення інноваційного рішення може розглядатися, якщо значення ВНД:

7. З яким показником пов'язаний індекс рентабельності:

8. Для оцінки рівня безпеки інноваційних результатів здійснюється розрахунок показника критичного (беззбиткового) обсягу продажу продукції:

9. Відношення приведених доходів від реалізації проекту до приведених на цю дату інноваційних витрат становить собою:

10. Норма дисконту, при якій величина дисконтованих доходів за певну кількість років стає рівною інноваційним вкладенням це показник:

11. Інноваційний проект є економічно ефективним, якщо індекс рентабельності інновацій:

12. Основні завдання, що вирішують у межах управління продуктовими інноваціями:

13. Націлене на прогнозування глобальних змін в економічній ситуації та пошук і реалізацію масштабних інноваційних проектів, які сприятимуть успіхові підприємства і забезпечуватимуть його ефективне функціонування і розвиток у тривалій перспективі:

14. Націлена на передбачення глобальних змін в економічній ситуації та пошукові масштабних рішень, спрямованих на зміцнення ринкових позицій і стабільний розвиток підприємства це:

15. Стратегія, яка передбачає використання світових досягнень науки й технологій, наявність власних наукових доробків, можливість фірми швидко пристосовуватися до нових технологічних можливостей. це:
16. Стратегія є реакцією керівництва на зовнішні сигнали ринку або інституційного середовища це:
17. Значних технологічних змін ця стратегія не передбачає, тому її лише умовно відносять до інноваційної це:
18. Фірми, які не є піонерами у випуску на ринок певних нововведень, але залучилися до їх виробництва, придбавши у фірми-піонера ліцензію використовують:
19. Фірми, які не роблять спроб змінити свою продукцію, бо тісно пов'язані з вимогами до неї головної фірми і виконують роботи на її замовлення, використовують:
20. Якої стратегії дотримуються фірми які прагнуть йти на крок позаду від піонерів і впроваджують новацію лише тоді, коли впевняються у її перспективності це:
21. За яким критерієм показники ефекту інноваційної діяльності поділяються на абсолютні та порівняльні:
22. За яким критерієм показники ефекту поділяються на одноразові та мультиплікаційні:
23. Ефект, який характеризується підвищенням добробуту власників і максимізацією ринкової вартості капіталу, досягається завдяки максимізації прибутку підприємства це:
24. Економічний ефект інноваційної діяльності оцінюється прибутком від:
25. Ефективність, яка показує загальний результат, отриманий підприємством від здійснення інноваційних заходів за певний проміжок часу це:
26. Ефект відображає вплив інновацій на обсяг виробництва і споживання того чи іншого ресурсу це:
27. Який ефект може бути відображений показниками зростання продуктивності праці, зростання фондівіддачі основних засобів?
28. Який з видів ефекту оцінюється змінами кількості робочих місць на об'єктах, де впроваджуються інновації та покращенням умов праці робітників?
29. Який ефект інноваційної діяльності оцінюється зменшенням забруднення атмосфери, землі, води шкідливими компонентами та підвищенням ергономічності виробництва?
30. Який ефект виявляється в економії готівкових коштів господарюючого суб'єкта завдяки комплексу податкових та інших пільг?
31. Нормативний коефіцієнт економічної ефективності означає:
32. Відносна ефективність реальних інвестицій визначається з допомогою показника:
33. Безперервний взаємообумовлений процес розвитку науки і техніки, спрямований на створення нових і вдосконалення існуючих технологій, засобів виробництва і продукції це:

34. Комплекс заходів щодо підвищення техніко-технологічного рівня окремих виробництв на основі впровадження передової техніки і технології, механізації та автоматизації виробництва це:
35. До показників, що не враховують фактор часу відносяться:
36. Різниця між сумою щорічних доходів від реалізації інноваційного проекту та витратами на нього, приведеними до одного періоду за допомогою дисконтування – це:
37. Інноваційний проект доцільно прийняти якщо:
38. Норма дисконту, при якій величина дисконтованих доходів за певну кількість років стає рівною інноваційним вкладенням характеризує показник:
39. Визначають дисконтований період окупності:
40. Назвіть показники економічної ефективності інноваційних процесів:
41. Якщо індекс рентабельності інновацій дорівнює одиниці, то інтегральний ефект:
42. Орієнтоване на визначення і досягнення перспективних цілей (завоювання більшої частки ринку, забезпечення високих темпів стійкого економічного розвитку тощо) в умовах конкурентного середовища, що відображене в системі стратегічних планів це:
43. Полягає воно у складанні календарних планів-графіків виконання робіт і контролюванні їх виконання; вивченні економічних, організаційно-управлінських, соціально-психологічних факторів, що впливають на здатність фірми здійснювати інноваційну діяльність це:
44. Стратегія, яка пов'язана з прагненням фірм досягти технічного та ринкового лідерства шляхом створення та впровадження нових продуктів це:
45. Стратегія, яка спрямована на утримання конкурентних позицій фірми на існуючих ринках, її дотримується більшість фірм, які уникають надмірного ризику це:
46. Стратегія, яку розробляють для реалізації загальної стратегії стабілізації фірмами-субпідрядниками великих компаній це:
47. До цієї стратегії вдаються фірми, які мають стійку ринкову позицію завдяки унікальності продукту, що є основою бізнесу це:
48. За яким критерієм показники ефекту інноваційної діяльності поділяються на локальні та загальнодержавні:
49. За яким критерієм показники ефекту поділяються за розрахунковий період і за рік:
50. Яка ефективність свідчить про результати альтернативних варіантів інноваційних заходів, на основі чого здійснюється вибір кращого:
51. Ефективність, яка характеризує результат інноваційної діяльності, що поширюється на інші галузі, тобто процес його помноження це:
52. Який ефект може бути відображений показниками зростання матеріаловіддачі, прискоренням оборотності виробничих запасів, дебіторської заборгованості?
53. Який ефект інноваційної діяльності оцінюється зменшенням кількості відходів виробництва та покращенням екологічності продукції?
54. Для визначення абсолютної ефективності застосовують показник:
55. Нормативний період окупності капіталовкладень характеризує:

56. Сукупність спеціалізованих знарядь, предметів та способів праці, за допомогою яких виробляються певні види однорідної продукції або надаються послуги, що задовольняють однорідні потреби це:
57. Спосіб перетворення вхідних елементів (сировини, матеріалів, інформації тощо) на вихідні це:
58. Комплекс заходів щодо підвищення техніко-технологічного рівня окремих виробництв на основі впровадження передової техніки і технології, механізації та автоматизації виробництва це:
59. Технічні засоби, за допомогою яких виконують технологічні операції, внаслідок чого відбувається зміна фізичних чи хімічних характеристик сировини, її фізичної форми, зовнішнього вигляду це:
60. Підтримання техніко-технологічної бази підприємства не включає в себе наступну форму технічного розвитку підприємства:
61. Яка з перелічених форм технічного розвитку не відноситься до розвитку техніко-технологічної бази підприємства?
62. Система фінансування інноваційної діяльності на рівні окремих суб'єктів підприємницької діяльності націлена на:
63. Фінансова політика кожного підприємства має відповідати вимогам:
64. На які групи поділяють інвестиції для фінансування інноваційних програм:
65. До прямих інвестицій відносять:
66. Інвестиції в нематеріальні активи передбачають:
67. Супутні інвестиції передбачають:
68. Інвестиції в НДР передбачають:
69. Позикові фінансові кошти для фінансування інноваційної діяльності не включають:
70. Власні джерела фінансування інноваційної діяльності не включають такі фінансові кошти:

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Волков О.І., Денисенко М.П. та інш. Економіка і організація інноваційної діяльності: Підручник / третє видання. – К.: Центр учбової літератури, - 2007. – 662с.
2. Йохна М.А., Стадник В.В. Економіка і організація інноваційної діяльності: Навчальний посібник. – К.: Видавничий центр „Академія”, 2005. – 400с.
3. Тебенко В.М. Економіка та організація інноваційної діяльності: Навч. посібн. - 1 вид./ В.М. Тебенко/ Вид-во: Видавничо-поліграфічний центр «Люкс». 2014. – 302 с.

Допоміжна:

4. Андрєєва Л. О., Лисак О. І., Тебенко В. М. Вдосконалення управління проектами інноваційного розвитку підприємств торгівлі / Л.О. Андрєєва, О.І.

Лисак, В.М. Тебенко // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). 2020.

5. Грицаєнко М. І. Теоретичні основи інноваційної діяльності / М. І. Грицаєнко // Науково-прикладні основи ефективного розвитку аграрного сектору економіки: монографія / [Л. О. Андрєєва, Л. О. Болтянська, М. І. Грицаєнко та ін.] – Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2014. – С. 104–154.

6. Економіка і організація інноваційної діяльності: Підручник / О.І.Волков, М.П.Денисенко, А.П.Гречан та ін; Під ред. проф. О.І.Волкова, проф. М.П.Денисенка. – К.: ВД «Професіонал», 2004. – 960с.

7. Економіка підприємства. Навч. посібник. [навч. посіб. з грифом МОН 12,94/38,83 ум. др. арк] / Л.О. Болтянська, Л.О. Андрєєва, О.І. Лисак. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. – 668 с.

8. Інноваційний розвиток підприємства. Навчальний посібник / За ред. П. П. Микитюка. – Тернопіль: ПП «Принтер Інформ», 2015. – 224 с.

9. Наукова та інноваційна діяльність в Україні / Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

10. Тебенко В.М. Інноваційна діяльність як вид підприємницької діяльності в аграрній сфері. *Стратегічні пріоритети розвитку підприємництва, торгівлі та біржової діяльності* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 14-15 травня 2020 р. Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2020. С. 217-219

11. Тебенко В.М., Грицаєнко Г.І., Лисак О.І. Курс лекцій з дисципліни: «Економіка та організація інноваційної діяльності» для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» Мелітополь: Люкс, 2020. – 159 с.

8. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Освітній портал ТДАТУ <http://op.tsatu.edu.ua/my/>
2. Наукова бібліотека ТДАТУ <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
3. Офіційне інтернет-представництво Президента України <http://www.president.gov.ua/>.
4. Верховна Рада України <http://www.rada.kiev.ua> .
5. Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/>.
6. <http://rsp.ukrstat.gov.ua/> - Державна служба статистики
7. Internet.